

*Катерина Польгун
аспірантка, м. Кривий Ріг*

Організація інклюзивного навчання студентів з обмеженими фізичними можливостями на засадах компетентнісного підходу

В умовах поширення процесів гуманізації та демократизації українського суспільства актуалізується проблема доступності вищої освіти для осіб з обмеженими фізичними можливостями. При цьому професійна самореалізація особистості сьогодні все більше залежить не просто від наявності освіти, а від наявності якісної освіти, яка дасть змогу людині стати висококваліфікованим фахівцем, навчитись оперувати технологіями і знаннями, постійно удосконалюватися в особистісній та професійній сферах. Розв'язання окресленої проблеми науковці пов'язують з упровадженням компетентнісного підходу в освіті.

З огляду на те, що для людей з порушенням фізичного здоров'я проблема входження у професійне середовище стоїть надзвичайно гостро, фахова підготовка студентів означеної категорії на засадах компетентнісного підходу має надзвичайно важливе значення, оскільки дозволить підвищити їхню конкурентоспроможність на ринку праці.

Вагомий внесок у розвиток ідеї вдосконалення освітньої системи шляхом застосування компетентнісного підходу зробили З. Бакум, Н. Бібик, В. Болотов, І. Зимня, О. Локшина, О. Овчарук, О. Пометун, О. Савченко, Л. Хоружа, А. Хуторський, С. Шишов та ін. Вивчення й аналіз педагогічних досліджень згаданих науковців дозволяє зробити певні висновки. По-перше, поняття компетентності ширше за поняття сукупності знань, умінь та навичок. З одного боку, компетентність включає їх, проте водночас до них не зводиться, інакше кажучи, не є простою їх сумою. По-друге, характерною ознакою компетентнісного підходу є його спрямування не лише на засвоєння студентами знань, умінь та навичок, а на розвиток їхньої готовності до застосування набутих знань для розв'язування конкретних практичних завдань у професійному та повсякденному житті. По-третє, поняття «компетентність»

має інтегративний характер, визначається мотиваційними установками, ціннісними орієнтаціями, етичними поглядами, переконаннями, інтересами людини тощо.

Так, «компетентність» визначають як інтегровану характеристику якості особистості, результативний блок, сформований через досвід, знання, вміння, ставлення, поведінкові реакції. Компетентність побудована на комбінації взаємовідповідних пізнавальних відношень і практичних навичок, цінностей, емоцій, поведінкових компонентів, знань та вмінь, всього того, що можна мобілізувати для активної дії. «Компетенція» – об’єктивна категорія, суспільно визнаний рівень знань, умінь, навичок, ставлень тощо у певній сфері діяльності людини як абстрактного носія (О. Пометун).

Інклюзивна освіта – це освітня система, здатна забезпечити реалізацію основного права громадян на освіту завдяки створенню належних навчальних умов у межах освітніх установ загального типу. Інклюзивне навчання студентів з обмеженими фізичними можливостями на основі компетентнісного підходу передбачає гуманізацію навчання, доступність освітніх послуг, гнучкість та відкритість навчання, використання пошукових, дослідницьких, проблемних методів навчання, які сприятимуть активізації самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів означеної категорії, навчання на діяльнісній основі, що зрештою забезпечить формування ключових та предметних компетентностей студентів.

Отже, організація інклюзивного навчання студентів з обмеженими фізичними можливостями на засадах компетентнісного підходу сприятиме становленню особистості студента як сучасного компетентного фахівця.